ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΟΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄
Ταχ. Δ/νση: Σταδίου 29
Τ.Κ.: 10110-ΑΘΗΝΑ

Α5
11/3

Αθήνα 7-3-2014

Αρ. Πρωτ. Οικ. 7317/158

Προς: ΟΠΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΕΙΣΕΔ - ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Αρ.Πρωτ.: 20700
Ημ/νια: 11/03/2014
Ορθή Επανάληψη:
Συνημμένα:

ΘΕΜΑ: **«Διατάξεις που αφορούν απασχολούμενους σε προγράμματα κοινωφελούς χαρακτήρα»**

Σε συνέχεια ερωτημάτων που τίθενται κατά καιρούς στην υπηρεσία μας σχετικά με την υπαγωγή ή μη στις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας των ωφελουμένων στα προγράμματα κοινωφελούς χαρακτήρα σε Επιβλέποντες Φορείς (Δήμους, Περιφέρειες, Διευθύνσεις πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες), στο πλαίσιο της πράξης *«Προώθηση της Απασχόλησης μέσω Προγραμμάτων Κοινωφελούς Χαρακτήρα»* που συγχρηματοδοτείται από πόρους του Ε.Σ.Π.Α., σας γνωρίζουμε τα εξής, κατά το μέρος της αρμοδιότητάς μας:

Σύμφωνα με την αριθμ. 3.24641/Οικ.3.1574 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 2091/Β/27-8- 2013), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107/Α/09-05-2013), η ανωτέρω πράξη εντάσσεται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ε.Π.) που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και οι δράσεις τους υποστηρίζουν τις προτεραιότητες του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 1081/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006. Επίσης, είναι δυνατή η συγχρηματοδότηση της εν λόγω πράξης μέσω των Ε.Π του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α), με χρήση της ρήτρας ευελιξίας σύμφωνα με το άρθρο 34 του Κανονισμού 1083/2006 (παρ. 1.2 άρθρ. 1 της Κ.Υ.Α.)

Υπεύθυνοι φορείς για τη διαχείριση και παρακολούθηση της πράξης είναι οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης (Ε.Υ.Δ.) των οικείων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π), ενώ οι έλεγχοι της εφαρμογής διενεργούνται από τα αρμόδια εθνικά και κοινοτικά όργανα, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το ΕΣΠΑ 2007-2013, συμπεριλαμβανομένου και του Ο.Α.Ε.Δ. που διενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους προς τους Επιβλέποντες φορείς, για την πιστοποίηση της απασχόλησης των ωφελουμένων και την ορθή καταβολή του μισθολογικού

και μη μισθολογικού κόστους (αρθρ. 3 και 11 της Κ.Υ.Α.). Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τον αριθμ. 103097/13-12-2013 σχετικό Οδηγό Εφαρμογής του ΟΑΕΔ (ΑΔΑ: ΒΛΓΨ4691Ω2-ΠΙΚ), για τον έλεγχο και την παρακολούθηση του προγράμματος, τηρούνται παρουσιολόγια για την απασχόληση των ωφελουμένων, υπογεγραμμένα από τους ίδιους και τους υπεύθυνους προϊσταμένους τους στον Επιβλέποντα Φορέα, ενώ στις περιπτώσεις που ο Επιβλέπων Φορέας δε συστεγάζεται με την Υπηρεσία τοποθέτησης, αντίγραφο του παρουσιολογίου τηρείται στην Υπηρεσία τοποθέτησης (Βλ. κεφ. Β «Διαδικασία καταβολής Επιχορήγησης» του Οδηγού).

Δικαιούχος της πράξης είναι η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Συγχρηματοδοτούμενων Ενεργειών ΕΚΤ του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας της Γενικής Γραμματείας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων και η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, οι οποίες είναι αρμόδιες για τον προσδιορισμό των Επιβλεπόντων Φορέων στους οποίους θα απασχοληθούν οι άνεργοι και των διατιθέμενων θέσεων απασχόλησης ανά ειδικότητα (παρ. 3.2 του αρθρ. 3 της Κ.Υ.Α.).

Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης 5 της Υποπαραγράφου ΙΔ.1. της Παραγράφου ΙΔ του ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107/Α/09-05-2013) και του άρθρου 8 της κατ' εξουσιοδότηση του νόμου εκδοθείσας αριθμ. 3.24641/Οικ.3.1574 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 2091/Β/27-8-2013) καθορίζονται οι καθαρές αμοιβές των ωφελουμένων ανέργων τους οποίους θα προσλάβουν και θα απασχολήσουν οι Επιβλέποντες Φορείς, στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος, ***κατά παρέκκλιση των νομίμων αμοιβών που προβλέπονται από την Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και τις οικείες συλλογικές συμβάσεις.***

Για την εφαρμογή και εκτέλεση του προγράμματος, οι Επιβλέποντες φορείς υποχρεούνται να διασφαλίζουν την υγιεινή και ασφάλεια των ωφελουμένων στον τόπο παροχής εργασίας, ενώ ο Ο.Α.Ε.Δ., ως φορέας αρμόδιος, μεταξύ άλλων, για την καταβολή του μισθολογικού κόστους (αμοιβές των ωφελουμένων), **δεν υποχρεούται να καταβάλει στα απασχολούμενα/ωφελούμενα πρόσωπα οποιαδήποτε άλλη παροχή ή αμοιβή, πέραν αυτών που ρητά καθορίζονται** στην περίπτωση 5 της Υποπαραγράφου ΙΔ.1 της Παραγράφου ΙΔ του ν. 4152/2013 και στην παρ. 8.3 του άρθρου 8 της αριθμ. 3.24641/Οικ.3.1574 Κ.Υ.Α. (ήτοι *μισθολογικό κόστος* για κάθε ωφελούμενο που αντιστοιχεί α) σε 19,6 ευρώ ημερησίως και όχι μεγαλύτερο από 490 ευρώ μηνιαίως για τους ανέργους άνω των 25 ετών και β) σε 17,1 ευρώ ημερησίως και όχι μεγαλύτερο από 427 ευρώ μηνιαίως για τους ανέργους κάτω των 25 ετών). Δεδομένου ότι προβλέπεται η υπαγωγή των ωφελουμένων στην ασφάλιση ΙΚΑ-ΕΤΑΜ-ΕΤΕΑ, καθορίζεται, ως επιλέξιμη δαπάνη, και το μη μισθολογικό κόστος που αντιστοιχεί στις ασφαλιστικές εισφορές εργοδότη- εργαζόμενου (το οποίο για τους ανέργους άνω των 25 ετών δεν υπερβαίνει το ποσό των 258,00 € και για τους ανέργους κάτω των 25 ετών το ποσό των 225,00€.), το οποίο πιστώνεται από τον Ο.Α.Ε.Δ. στους

λογαριασμους των Επιβλεπόντων φορέων, σύμφωνα με τη διαδικασία καταβολής της επιχορήγησης του άρθρου 9 της ανωτέρω Κ.Υ.Α. Με τη λήξη του προγράμματος, οι ωφελούμενοι απολύονται αυτοδικαίως, χωρίς καμία αποζημίωση και χωρίς να απαιτείται η έκδοση διαπιστωτικής πράξης (περίπτωση 4 της Υποπαρ. ΙΔ1 της Παραγράφου ΙΔ του ν. 4152/2013).

Αναφορικά με το σκοπό και το αντικείμενο της πράξης, όπως αναφέρεται στην περίπτωση 1 της Υποπαραγράφου ΙΔ.1. της παραγράφου ΙΔ του ν. 4152/2013(ΦΕΚ107/9-05-2013), «Με σκοπό την *άμεση ανάσχεση της ανεργίας* και *ως έκτακτο μέτρο*, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού καταρτίζει Προγράμματα Κοινωφελούς Χαρακτήρα, συγχρηματοδοτούμενα από τους πόρους του ΕΣΠΑ, για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών, με απασχόληση των ανέργων απευθείας σε Δήμους και περιφέρειες ή άλλες δημόσιες υπηρεσίες, όπως σε σχολεία και νοσοκομεία». Αντικείμενο της πράξης, όπως αυτό προσδιορίζεται στην παρ. 2.2 του αρθρ. 2 της αριθμ. 3.24641/Οικ.3.1574 Κ.Υ.Α, είναι η δημιουργία απασχόλησης μέσω της πρόσληψης προσωπικού **(ωφελούμενοι/ες)**, για χρονικό διάστημα πέντε (5) μηνών στους ανωτέρω Επιβλέποντες Φορείς. Σε ειδικά αιτιολογημένες περιπτώσεις που εμπίπτουν στον τομέα αρμοδιότητας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων το χρονικό διάστημα απασχόλησης των ωφελούμενων δύναται να ανέλθει κατά ανώτατο όριο έως έξι (6) μήνες και δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι:

1. Οι διατάξεις της Υποπαραγράφου ΙΔ.1. της παραγράφου ΙΔ του ν. 4152/2013 είναι ειδικές διατάξεις και κατισχύουν των γενικών διατάξεων. Η ισχύς αυτή προκύπτει από τους πάγιους κανόνες ιεράρχησης της τυπικής ισχύος των νομοθετικών διατάξεων, γιατί οι ειδικές διατάξεις εκφράζουν τη βούληση του νομοθέτη κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες και προϋποθέσεις που στην εν λόγω περίπτωση προσδιορίζονται από την επάρκεια των πόρων του ΕΣΠΑ, τους ειδικούς σκοπούς που εξυπηρετούν τα προγράμματα προώθησης της απασχόλησης και τους όρους που διέπουν τα εν λόγω προγράμματα. Σκοπός του νομοθέτη λοιπόν με τις συγκεκριμένες διατάξεις ήταν η προώθηση της απασχόλησης μέσω ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και ο καθορισμός των όρων εφαρμογής αυτών των προγραμμάτων, όπως είναι η αμοιβή, ο τρόπος καταβολής των εισφορών, η διασφάλιση των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στον τόπο παροχής εργασίας αλλά και η **ρητή διάκριση της ως άνω μορφής απασχόλησης,** αφού προβλέπει τη μη καταβολή οποιασδήποτε άλλης παροχής ή ενίσχυσης στα απασχολούμενα/ ωφελούμενα πρόσωπα, πέραν αυτής που καθορίζεται στην περιπτ. 5 της Υποπαραγράφου ΙΔ.1. της παραγράφου ΙΔ του ν. 4152/2013.

2. Στις συγκεκριμένες σχέσεις εργασίας, ορισμένης διάρκειας, υπάρχουν δεσμευτικά στοιχεία που παραπέμπουν σε συμβάσεις εξαρτημένης εργασίας των διατάξεων των άρθρων 648 επ. του Α.Κ. και 6 του ν. 765/1943, που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Α.Κ. (άρθρο 38 Εισαγ. Νόμου Α.Κ.), αλλά περιορίζονται σε εκείνα μόνο που ο νομοθέτης ήθελε να κρατήσει έτσι ώστε να διευκολύνεται η υλοποίηση του προγράμματος δημιουργίας

απασχόλησης μέσω της πρόσληψης προσωπικού, η επιλεξιμότητα των ενεργειών και των δαπανών του προγράμματος, κλπ. Οι σχέσεις, ως εκ τούτου, μεταξύ των ωφελουμένων/απασχολουμένων και των Επιβλεπόντων Φορέων είναι σχέσεις εξαρτημένης εργασίας *«ειδικού σκοπού»* υπό τους όρους που θέτει ο νομοθέτης με την Υποπαράγραφο ΙΔ.1. της παραγράφου ΙΔ του ν. 4152/2013. Σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας υπάρχει όταν οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στην παροχή της εργασίας που συμφωνήθηκε και στο μισθό, ανεξάρτητα από τον τρόπο πληρωμής του και ο εργαζόμενος υπόκειται σε νομική και προσωπική εξάρτηση από τον εργοδότη.

3. Για τον προσδιορισμό της έννοιας της εξαρτημένης εργασίας, αυτό που προέχει δεν είναι το ποσοτικό στοιχείο, δηλαδή η σώρευση περισσότερων ενδείξεων δεσμεύσεως και εξαρτήσεως, αλλά το ποιοτικό, δηλαδή η ιδιαίτερη ποιότητα της δεσμεύσεως και εξαρτήσεως, η οποία έχει για τον υποβαλλόμενο σε αυτή εργαζόμενο συνέπειες που καθιστούν απαραίτητη την ιδιαίτερη ρύθμιση της σχέσεώς του με τον εργοδότη και δικαιολογούν την ειδική προστασία του από το εργατικό δίκαιο (1327/2010 ΑΠ, 542/2008 ΑΠ, 6/2009 ΕΦ ΘΕΣΣΑΛ). Το ποιοτικό στοιχείο διαφέρει κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος και τη φύση της εργασίας και συνάγεται ύστερα από την εκτίμηση των όρων και των εν γένει συνθηκών παροχής εργασίας.

Στην περίπτωση των προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα, στο πλαίσιο της πράξης «Προώθηση της Απασχόλησης μέσω Προγραμμάτων Κοινωφελούς Χαρακτήρα» που συγχρηματοδοτείται από πόρους του Ε.Σ.Π.Α., **το ποιοτικό στοιχείο δεν μπορεί να δικαιολογήσει την ειδική προστασία από το εργατικό δίκαιο,** διότι: **1)** Βάσει ειδικών διατάξεων (περιπτ. 5 της Υποπαραγράφου ΙΔ.1. της παραγράφου ΙΔ του ν. 4152/2013 και παρ. 8.3 του άρθρου 8 της αριθμ. 3.24641/Οικ.3.1574 Κ.Υ.Α.), καθορίστηκε η αμοιβή και οι συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας, **με ρητή εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής οποιασδήποτε άλλης παροχής**. **2)** Η πληρωμή προς τον Ο.Α.Ε.Δ. γίνεται σε τρείς **(3)** δόσεις (άρθρο 8 της αριθμ. 3.24641/Οικ.3.1574 Κ.Υ.Α.), ενώ προβλέπεται ότι ύστερα από την υποβολή των συγκεκριμένων δικαιολογητικών από τον Επιβλέποντα Φορέα στο αρμόδιο ΚΠΑ2, μετά τη λήξη κάθε μήνα απασχόλησης, και κατόπιν της ολοκλήρωσης της διαδικασίας έγκρισης της πληρωμής, όπως αυτή εξειδικεύεται στην εκάστοτε Δημόσια Πρόσκληση, ο ΟΑΕΔ πιστώνει άμεσα τους λογαριασμούς των ωφελουμένων με τα ποσά που αντιστοιχούν στις καθαρές αμοιβές τους, βάσει της μηνιαίας κατάστασης που έχει υποβάλει ο Επιβλέποντας Φορέας στο αρμόδιο ΚΠΑ2, σύμφωνα με τη συγκεκριμένη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 9 της αριθμ. 3.24641/Οικ.3.1574 Κ.Υ.Α. **3)** Ο Επιβλέπων Φορέας υποχρεούται να προβεί στην πρόσληψη των υποδειχθέντων από τα ΚΠΑ2 επιλεγέντων, σύμφωνα με το άρθρο 7.2 της Κ.Υ.Α., ανέργων (παρ. 7.4 άρθ. 7 της ανωτέρω Κ.Υ.Α.) (άλλως η συγκεκριμένη θέση παραμένει κενή και δεν υποδεικνύεται ωφελούμενος από τους επιλαχόντες).

Κατόπιν των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η σχέση εργασίας μεταξύ του ωφελούμενου/απασχολούμενου και του Επιβλέποντα Φορέα είναι σχέση που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του συγκεκριμένου προγράμματος προώθησης της απασχόλησης και σχετίζεται με την επάρκεια και την ορθή και αποτελεσματική διαχείριση των πόρων, την επιλεξιμότητα των ενεργειών, των δαπανών κ.α. και **ως τέτοια σχέση εργασίας ελέγχεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 11 της αριθμ. 3.24641/Οικ.3.1574 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 2091/Β/27-8- 2013). Αρμόδια προς τούτο όργανα είναι οι Υπηρεσίες του Δικαιούχου της Πράξης και του Ο.Α.Ε.Δ. καθώς και εκείνες που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ).**

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΑΝΝΑ ΣΤΡΑΤΙΝΑΚΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

ΠΡΟΣ: **Α)** Υπουργείο Εργασίας, Κ.Α. και Πρόνοιας,
Ο.Α.Ε.Δ., Εθνικής Αντίστασης 8 - 174 56 Άλιμος
1. Γρ. Διοκητή κ. Αμπατζόγλου
2. Γεν. Δ/ντή κ. Δ. Μπουγιακλή
3. Δνση Απασχόλησης

Β) Υπουργείο Εργασίας, Κ.Α. και Πρόνοιας,
Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, Αγησιλάου 10, 104 37
1. Γρ. Ειδικού Γραμματέα Σ.ΕΠ.Ε.
2. Κ.Υ. Δ/νση Προγραμματισμού & Συντονισμού Κοινωνικής Επιθεώρησης,

(με την παράκληση να κοινοποιηθεί στις τοπικές Υπηρεσίες του Σ.Ε.Π.Ε.)

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Υπουργείο Εργασίας, Κ.Α. και Πρόνοιας,
Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών & Άλλων Πόρων
Κοραή 4, 10564 Αθήνα
1. Γρ. Γενικής Γραμματέως
2. Ε.Υ.Σ.Ε.Κ.Τ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο κ. Γενικού Δ/ντή Εργασίας
2. Δ2/Α, Β, Γ
3. Δ3, Δ4
4. Δ2/Κ.Φ.